Ye?il Davran?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ye?il Davran?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33262

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ye?il Davran?? Ölçe?i (YDÖ), **Ye?il Örgütsel Davran??** kavram?n? ölçmek amac?yla 2019 y?l?nda Ali Erba?? taraf?ndan geli?tirilmi? bir ölçektir. Ölçek, çal??anlar?n i?yeri ba?lam?nda sergiledi?i çevreye duyarl? ve sürdürülebilir davran??lar? be? temel faktör alt?nda, toplam 27 madde ile de?erlendirmektedir. Yap?lan psikometrik çal??malar, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik standartlar?n? kar??lad???n? göstermi?tir. Bu faktörler aras?nda **çevresel duyarl?l?k**, **çevresel kat?l?m**, **ekonomik duyarl?l?k**, **ye?il sat?n alma** ve **teknolojik duyarl?l?k** yer almaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ye?il Örgütsel Davran??, Çevresel Duyarl?l?k, Ye?il Sat?n Alma, **Aç?mlay?c? Faktör Analizi**, Ölçek Geli?tirme, Kurumsal Sürdürülebilirlik.

Yazarlar

Ali ERBA?I

Amaç

Ölçe?in temel amac?, örgütsel ba?lamda bireylerin gösterdi?i ye?il davran??lar? sistematik ve bilimsel yöntemlerle ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir araç sunmakt?r. Bu çal??ma, çal??anlar?n çevreye yönelik ki?isel sorumluluklar?n? ve kurumsal uygulamalara kat?l?mlar?n? tespit etmeyi hedeflemi?tir.

Ölçek, yöneticilere ve ara?t?rmac?lara, çal??anlar?n çevresel performans?n? de?erlendirme ve bu performans? art?rmaya yönelik stratejiler geli?tirme konusunda somut veriler sa?lamay? amaçlamaktad?r. Böylece, kurumlar?n genel sürdürülebilirlik hedeflerine ula?mas?nda bireysel katk?n?n rolü daha net anla??labilmektedir.

Yap?

Ye?il Davran?? Ölçe?i, çal??anlar?n i?yerinde sergiledi?i çevresel sorumluluklar? ve eylemleri kapsayan, çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Ölçek, Erba?? (2019) taraf?ndan yap?lan geli?tirme çal??mas? sonucunda be? ana boyutta toplanm??t?r. Bu boyutlar, bireyin çevresel kaynak kullan?m?ndan (teknolojik ve ekonomik duyarl?l?k) kurumsal süreçlere kat?l?m?na (çevresel kat?l?m) kadar geni? bir yelpazeyi kapsamaktad?r.

Ölçe?in ölçtü?ü be? temel faktör ?unlard?r:

Çevresel Duyarl?l?k: ??yerindeki kaynaklar?n israf?n? önlemeye yönelik do?rudan ilgi ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

aksiyon alma.
Çevresel Kat?l?m: Çevre dostu uygulamalar hakk?nda yöneticilere önerilerde bulunma ve kurumsal çevre projelerine dahil olma.
Ekonomik Duyarl?l?k: Kaynaklar? (özellikle ka??t gibi ofis malzemelerini) verimli kullanarak maliyetleri dü?ürmeye yönelik davran??lar.
Ye?il Sat?n Alma: Mü?terileri veya payda?lar? çevre dostu ürün ve hizmetlere yönlendirme.
Teknolojik Duyarl?l?k: Enerji ve sarfiyat aç?s?ndan kritik olan teknolojik cihazlar?n kullan?m?n? zorunlu durumlarla s?n?rlama.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, hem **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) hem de **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) yöntemleri kullan?larak sa?lanm??t?r. AFA sonuçlar?, toplam 27 maddeden olu?an ve varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klayan 5 faktörlü bir yap?y? ortaya ç?karm??t?r.

Daha sonra bu 5 faktörlü yap?n?n do?rulamas? DFA ile yap?lm?? ve modelin kabul edilebilir düzeylerde uyum indekslerine sahip oldu?u tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in teorik olarak öngörülen be? boyutlu yap?y? ampirik olarak da tutarl? bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Ye?il Davran?? Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenilirli?i, **Cronbach Alpha** katsay?s? ile test edilmi?tir. Ölçe?in tamam? için hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarl?l?k katsay?s? **.818** olarak belirlenmi?tir, bu de?er ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör baz?nda güvenilirlik katsay?lar? ise s?ras?yla ?u ?ekildedir:

Çevresel Duyarl?l?k: .813
Çevresel Kat?l?m: .766
Ekonomik Duyarl?l?k: .710
Ye?il Sat?n Alma: .724
Teknolojik Duyarl?l?k: .701

Tüm faktörlerin güvenilirlik düzeyleri, kabul edilebilir s?n?rlar?n (genellikle .70 ve üzeri) üzerinde yer almaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, öncelikle yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) uygulanm??t?r. AFA sonucunda, toplam 27 madde, be? temel faktör alt?nda gruplanm??t?r. Bu be? faktör, ye?il davran???n farkl? yönlerini temsil etmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

AFA ile belirlenen 5 faktörlü modelin yap?sal uygunlu?unu test etmek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, modelin teorik yap?ya uygun oldu?unu ve veri ile iyi bir uyum sergiledi?ini kan?tlam??t?r. Bu analizler, Ye?il Davran?? Ölçe?i'nin güçlü bir psikometrik temele sahip oldu?unu göstermektedir.

Araç

Test Çe?idi: Geli?tirme Ölçe?i (Yeni bir psikometrik araç geli?tirme çal??mas?d?r).

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i.

Derecelendirme: 5'li **Likert** Tipi Ölçek (1-Kesinlikle kat?lm?yorum - 5-Tamamen Kat?l?yorum).

Mevcut Dil: Türkçe.

Hedef Kitle: Çal??anlar ve Örgüt Üyeleri.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Çal??ma hayat?ndaki bireyler).

Nüfus Detaylar?: Çal??anlar?n örgütsel ba?lamdaki davran??lar?n? ölçmeye odaklanm??t?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, toplam 27 maddeden olu?makta olup, cevaplar 5 dereceli Likert format?nda toplanmaktad?r. Yüksek puanlar, bireyin ye?il örgütsel davran?? düzeyinin yüksek oldu?unu gösterir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2019 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Ali Erba?? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: aerbasi@selcuk.edu.tr. Genel akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle izin al?nmas? tavsiye edilir.

Kaynaklar

Erba??, A. (2019). Ye?il Örgütsel Davran?? Ölçe?i: Bir ölçek geli?tirme çal??mas?. *Istanbul Management Journal,* (86), 1-23. doi: 10.26650/imj.2019.86.0001

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: yesil-davranis-olcegi-toad.pdf

Ye?il Davran?? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?i?tirilmemi?tir.

Çevresel duyarl?l?k (8 madde): ??yerinde bozuk musluk, sifon, ampül vb. gördü?ümde ilgilenirim ya da yetkililere iletirim.
Çevresel kat?l?m (7 madde): Yöneticilerime veya i?letme sahiplerine çevre dostu uygulamalar hakk?nda önerilerde bulunurum.
Ekonomik duyarl?l?k (5 madde): ??yerinde ç?kt? al?rken ya da fotokopi çekerken mümkünse ka??d? çift tarafl? kullan?r?m.
Ye?il sat?n alma (4 madde): Mü?terileri çevre dostu ürünlere ve çevreye duyarl? davran??lara yönlendiririm.
Teknolojik duyarl?l?k (3 madde): ??yerinde zorunlu olmad?kça yaz?c?, faks vb. kullanmam.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Davran??, Kurumsal Sürdürülebilirlik, Çevre Dostu Davran??lar, **Likert Ölçe?i**, Psikometri, Güvenirlik Katsay?s?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: aerbasi@selcuk.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Ali ERBA?I (Selçuk Üniversitesi, Türkiye).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçek, akademik bir dergide yay?nlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve olas? ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Ali Erba?? ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM